

Nevýrazný pták

Když jsem kolem půl sedmé vystoupil z dopravního prostředku, první, co jsem slyšel, byl orel jasnohlasý. Svěřuje se ornitolog skupince, která mu pořád víc a víc visí na rtech, a to i po půl druhé hodině provázení po pražských parcích. Většinou ukazuje do vrcholků rozvětvených korun stromů, do porostů křovin, někdy i na druhou stranu řeky, protože odtamtud slyší konkrétní ptáky. Ty by ale většina skupinky mohla leda zahlédnout. Různé pěvce, kterým by se povětšinou nedostalo jiného označení než „takový nevýrazný hnědo-béžový malý“, tento člověk rozpoznává jako samce a samice nejrůznějších pěnic, budníčků a rákosníků. Nejvzácnější pěnicí u nás je pěnice vlašská. Nevýraznost ptáků mu nepřekáží, protože on je slyší, nepotřebuje je k tomu vidět. Dal si za skromný úkol skupince vštípit znalost alespoň jednoho ptačího zpěvu. Nejjednodušším a takřka všudypřítomným zpěvem člověka provází budníček menší. Zpívá pořád tu stejnou krátkou melodii dokola a ještě se ta jeho docela liší od ostatních. Kdykoliv se ozve budníček, upozorní na to. Při pohledu přes řeku ze strany Trojského zámku si vzpomněl na místní specialitu, která pravidelně mate zahraniční turisty-ornitology, prý jich kvůli tomu do pražské pobočky už několik volalo. Ze ZOO před několika lety uniknuvší kvakoši noční se zabydleli na smutečních vrbách ve Stromovce a pravidelně odlétají i přilétají. Svým chrapotem matou noční chodce, spolu s dalšími nočními pěvci skřivany a slavíky je i straší. Ornitologové se shodují na tom, že někteří ptáci si možná zpívají i pro radost. Kosi svou píseň neumí zpívat přerušovaně, musí ji dokončit, zatímco jejich příbuzní – drozdi – umí pozměnit pořadí strof. Průvodce se zadíval na kosa sedícího na pouliční lampě, pak se zadíval na své drobné publikum a řekl, že teď slyšíme konec kosovy skladby. Bylo to setkání s člověkem, který v paměti nosí něco jako ptačí partitury. Když zrovna nebylo slyšet nic zajímavého, tedy jenom různí krkavcovití, koňadry a hřivnáči, mluvil o dalších věcech. Třeba o tom, že v *Máji* Mácha nemohl mít na mysli hrdličku zahradní, neboť ta se k nám dostala až po druhé světové válce z Balkánu nebo, že bažanti se k nám dostali ve středověku z Kavkazu. Taky o tom, že někteří ptáci umí napodobovat hlas jiných ptáků, třeba sedmihlásek. Jsou i tací, kteří umí reprodukovat jakýkoliv zvuk. Bažantům podobní australští lyrochvosti, s velmi výstředními chvosty, prý někde v ptačím parku uměli napodobovat zvuky zrcadlovek. Když jsme procházeli po mostě, zastavil se u kachen s tím, že jsou typickými přenašeči ptačí chřipky. Kousek od nich pochodující řada slípek zelenonohých se zas naučila hnízdit vyvýšeně, aby vajíčka nebyla na ráně hned všem kunám, kočkám a sekačkám. Když se zdálo, že nás už nic nepotká, průvodce dokonce vytahoval z brašny atlas, aby všem těm bystře nevidoucím a bystře neslyšícím okolo ukázal, o čem mluvil. On jediný zde podle letu pozná stehlíka od sýkory

koňadry. Pozdní ráno, prodloužené zataženou oblohou, se postupně měnilo v dopoledne. To je doba, která zasluhuje speciální pozornost zejména proto, že všechny pěnice, pěnkavy, špačkové, stehlíci a kukačky přestávají zpívat. Orel jasnohlasý, který do vítání ptačího zpěvu promluvil jako první, byl pochopitelně z voliéry.

12. 6. 2023

Alexandra Brocková